

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravišтво „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 3. oktobra 1901.

Štev. 40.

Kdo nas ponemčuje?

Pod solncem ni nič popolnega. Tudi naši pregovori niso popolni; kajti teh jeden se glasi: „Vsakdo je sam sebi najbližnji!“ in ta ni popolen. Ko bi bil ta pregovor popolen, bi ne bilo med nami Slovenci na Koroškem in mogoče tudi nekje drugod narodne sušice, ne bilo bi — ponemčevanja. Kdor bere, naj misli in spoznal bode kmalu, da je tako.

Slovenci imamo svoje vrline, a ne moremo tajiti, da imamo tudi svoje — recimo posebnosti — in ena teh posebnostij je: da se sami prav vstrajno in prav „prijetno“ sovražimo. Mi nismo „vsak sebi najbližnji“, pač pa je le prepogostokrat „vsak sebi tuj“. In to je glavni vir našega narodnega dremanja, našega narodnega propadanja. To je glavni vir našega potujčevanja! Slučajev, v katerih smo „sami sebi tuji“, je toliko, kakor je slučajev, v katerih se ponemčujemo. Kdor si sam klofute daja, temu jih dajmo še mi, to je „parola“ naših nasprotnikov — in nam jih dajajo po „notah“. Mi pa jim naprej ponujamo sklonjeni svoj hrbet v nadaljno obdelovanje. Najžalostnejše med nami je pa to, da mnogo naših krvnih bratov kar od veselja na trebuhu „turna“, če nam ljuti naš sovražnik zadá prav občutljive udarce. — Samo če nas naši nasprotniki piknejo v nos, da se kri prilije, samo takrat se sliši nek izraz nevolje, kakor kako oddaljeno bučanje groma po prestani nevihti. In potem je zopet mir in mi smo mi!

A vendar moti se, kdor misli da Slovenci niso več „faktor“ na Koroškem, kateri je zmožen izpeljati ali učiniti kak „burski“ čin; moti se kdor misli, da nismo na Koroškem več zmožni, varovati svojo krasno zemljo. Bralec, ki koroških razmer ne pozna, bo gotovo majal z glavo ter se vprašal: kako je potem mogoče prvo, če je resnično drugo? In vendar je oboje gola resnica. Odkod te razmere? Odkod ta položaj? Uzrokov naše narodne „godle“ je več; a glavni vzrok tužnih naših razmer je vendar-le: ker ni „vsakdo sam sebi najbližnji“!

Poglejmo se enkrat! V ogledalu se človek sam spozna. Ogledalo naše pa je — šola. Kdor ima šolo, ta ima prihodnost. Kdo pa ima pri nas šolo? Mi gotovo ne! Čisto po „modernem muštru“ je sestavljena naša šola; a kar je dandanes „moderno“, to je tudi nemško. Imamo na sloven-

skem Koroškem nekaj občin, katere zahtevajo odločno pametno šolo; a te občine so „plavajoča narodna trojica na Koroškem“; saj povsod, kjer prosijo za pametno uravnavo slovensko-nemških šol — takih hočemo in potrebujemo na Koroškem — povsod tam se spiše in od Slovencev žalostnega spomina podpiše tudi protiprošnja za — nemško šolo! Takim protiprošnjam se navadno od višje strani ugodi, saj so te strani vse nemške, vsaj po duhu. In kdo podpisuje take protiprošnje? Navadno tiči za takim junaškim činom kot duša kak učitelj-brezdomovinec. V vsakej občini nahaja se navadno tudi kak krčmar, ki „galunovo vino in hudičevo olje“ toči; ali kak kramar, ki norce lovi in žajfo ter „biks“ in mogoče še lesene hudičke prodaja. Ta inteligenca ima svoje „agente“ in svoje — zaupne može, katerim se včasih tudi na upanje nekaj dá tudi v podpis, in prošnja „nemške manjšine je gotova.“ Člen XIX. se pa da viti v tem slučaju, kakor brezova šiba. To je jasen in neovrgljiv uzrok našega ponemčevanja. — To je vir vsega zla za nas!

Če se pa pri nas na slovenskem Koroškem neti peč, v kateri se zlato čisti s plinom, — kaj in koliko pravice moremo v jezikovnem oziru pričakovati ali uživati tedaj v zavodih, v katerih se sodi zlato in blago? Kako izgleda v tem oziru v naših c. kr. uradih, katere vzdrževati pomagamo tudi mi? Ne pretiramo, če trdimo, da nas Slovence sodi ali obsodi v desetih slučajih devetkrat diurnist ali tolmač, in le enkrat imamo srečo in priložnost iskati pravico in slišati sodbo v svojem jeziku iz ust c. kr. sodnika. Ravno tako godi se nam tudi pri zapuščinskih obravnavah, katere sploh dostikrat dajo povod k stranke uničevalnim tožbam. Nič boljše kakor pri c. kr. okrajnih sodiščih godi se nam pri c. kr. deželni sodnji v Celovcu. Pisec teh vrst bil je sam priča zaslišanja prič v slovenskem jeziku od strani c. kr. uradnika te sodnje. Godilo se je to v takej „Bog-se-nas-usmili-slovenščini“, da se je bal pisec, biti zadet od — „božjega žlaka“ ali „kapi“. V teku obravnave dobil je prepričanje, da je več navzočih c. kr. sodnikov znalo slovenski in gotovo so izbrali za izpraševanje prič onega uradnika, ki „je slovenskega jezika najbolj zmožen“. Gospodi pa, ki ima maturo, se pri nas nič očitati ne sme — zakaj je študiral? Jaz torej nič ne

očitam, resnico povem in — basta. Nič in bič — dobra sta za Slovence, posebno v današnjem „nemško-radikalnem — Volkovem veku.“ Če enkrat Nemcev ne bo, se bo svet podrl: toraj so le Nemci sami avstrijski državljani in — mi smo mi.

Nekje je naslikana odprta knjiga, v katerej je zapisano: „Recta tueri.“ (Pravico varovati.) Od tega smo mi v Avstriji še daleč in če greva današnjem tiru naprej, nikdar ne dospemo tje: „Sleswig-Holstein, Kraljev Gradec“ le naprej, Trst pride za vami na vrsto! Sila je Nemcem mila. Neka vrsta Nemcev nam je sicer do danes v verskem in mogoče še v gospodarskem oziru pravična; a v narodnem oziru je navadno — Nemec, Nemec. Naših narodnih teženj ne pozna, ker jih on ne občuti, in le z neko rezervo nam dajo v tem oziru tudi prav.

In kako stojimo Slovenci na Koroškem v gospodarskem oziru? Posojilnice, katerih imamo lepo število, delujejo jako v naš prid in utrjujejo našo denarno moč; a mnogo jih uraduje le preveč nemški. Večinoma godi se to zaradi tega, ker je med nami še veliko ljudi in veliko udov posojilnic, kateri so z narodno slepoto okinčani in katerim je nemščina več, kakor njih gospodarstvo. Smrtni greh kmetskega ljudstva pa je ta, da kmet sam sebi nič ne zaupa, v svojo lastno škodo in pogubo pa sili in brez premisleka svoje beriče hvali — saj so Nemci in nemškutarji, saj samo Nemec in nemškutar sta modra in pravična in zmožna za vse in — nobel. — V zadnjem času poročal je naš „Mir“, da kmetje sami ne verjamejo, če bo kaj boljši za nje, ker se je ustanovila nekje na Slovenskem mlekarne. Kdo bo imel še veselje pomagati takemu ljudstvu, ki samo nič ne misli, ki nima nobene korajže, ki svojim izkušenim voditeljem ne zaupa in ki živi v en dan naprej: jé in pije in puha tobak. Ko bi kmetje vsi brali naše časnike, prepričali bi se lahko, kakšen „žegen“ za kmeta so mlekarne in sram bi jih bilo spregovoriti tako nezaupanje nasproti napravi, katera služi edino le njim že v mnogih krajih z občudovanja vredno lepim vspehom. A bere naš kmet ne, pač pa rad posluša na semnjih tiste gostilničarje in kramarje, katerim je trebušček lahko okrogel postal zató, ker so vjeli in požrli marsikateri „groš“, ki si ga bo kmet prihranil, ako se oklene naših zadrug. Kmetje, kvišku srca! Dovolj imate nasprotnikov, ne sovražite se še sami, zaupajte si in vašim voditeljem,

PODLISTEK.

Triindvajseto poročilo

družbe za vedno češčenje najsvetejšega zakramenta in oskrbovanje cerkvene oprave za revne cerkve v krški škofiji 1900 do 1901.

Razstava cerkvenih oblačil se je letos v prostorih kn. šk. deškega semenišča „Marianum“ otvorila dné 30. avgusta t. l. in zatvorila dné 2. septembra zvečer. Nato so se razposlala cerkvena oblačila raznim župnijam. Vkup je sprejelo cerkvena oblačila 47 farnih in podružničnih cerkvâ, med njimi 38 popolnoma zastoj, 9 proti majhni odškodnini.

Razposlali smo: 3 vešperne plašče, 19 mašnih plaščev, 6 alb, 9 duhovniških koreteljnov, 3 naravnne vele, 5 burz za obhajanje bolnikov, 1 plašč za ciborij, 13 altarnih prtov, 12 oblek za ministrante in več tucatov humeralij, korporalij, purifikatorijev, obrisalk itd. — Razen tega je družba Njega svetosti slavno vladajočemu papežu Leonu XIII. ob nastopu novega stoletja darovala kot jubilejni dar 6 burz za obhajanje, v katerih sta bili po 2 srebrni in pozlačeni posodici za Najsvetejše in sveto olje. Vsaki burzi se je dodala tudi dragocena štola, korporalij in purifikatorij. Gospej baronici Mariji Mayerhofer gre zasluga, da je z nabiranjem milih darov omogočila to darilo. Kakor kaže pismo z dné 31. januarja 1901, je Njega svetost papež naš skromni dar z zadovoljstvom sprejel. Pismo, katero smo o tem sprejeli, se glasi:

„Njega svetost papež Leon XIII. je danes, ko je sprejel darove, katere je glavna družba

vednega češčenja (na Dunaju) ob nastopu 20. stoletja poklonila kot častno darilo božjemu Zveličarju, blagovolil družbi v Celovcu, ki je tudi prispevala h temu darilu, podeliti svoj posebni apostolski blagoslov. — Kardinal Rampolla.“

Število podružnic se je pomnožilo za pet: Št. Peter v Twengu v Kačjem dolu, Sv. Jedert ob Volšbergu, Rangersdorf in Kamp. Nekatere podružnice pa so vsled mnogih izprememb dušnih pastirjev trpele škodo. Zdaj, ko našo sveto cerkev toliko preganjajo, je pač jako želeti, da verniki s podvojeno silo božjega Zveličarja prosijo mogočnega varstva, da cerkev varuje njenih nasprotnikov in zopet umiri razburjene morske valove, ki obdajajo ladjico svetega Petra. Naj se toraj družba razširja vedno bolj in si z vstrajno in iskreno molitvijo izprosi nebeškega blagoslova!

Vseh dohodkov s prispevki za podarjena oblačila je bilo od 1. januarja 1900 do 1. januarja 1901 vkup 6266 kron 14 vin., vseh stroškov 6003 krone 83 vin. Ker je bilo leta 1899. preostalo 540 kron 5 vin., ima družba sedaj 802 kroni 36 vinarjev premoženja, katero je naloženo večinoma v blagu za cerkvena oblačila.

Marljivi odbor gospâ, ki skrbi za razširjanje glavne družbe v Celovcu, za nakup raznovrstnega blaga in napravo cerkvenih oblačil po častitih redovnicah v Kazezah (Harbahu) je sedaj sestavljen tako-le: Visokorodna gospa grofica Adelgunda Rosenberg-Orsini, predsednica; baronica Marija Mayerhofer, podpredsednica in blagajničarica; častita predstojnica uršulinskega samostana, mat. Gabrijela Lachner, tajnica; gospa Ana Pichler, podtajnica. Razširjevateljice: baronica Štefaniya Neuge-

bauer, gospe Ana Pichler, Ana Doujak, Elizabeta Weinländer, in gospodične Katarina Deschman, Katarina Lorberg in Terezija Moschitz.

„Bog plati!“ vsem pospeševateljem družbe vednega češčenja!

V Celovcu, dné 15. septembra 1901.

Družbeno vodstvo.

Smešničar.

* Nekje je gosp. župnik (fajmošter) pripovedoval z lece, kako je Kristus s petimi hlebi nasitil 5000 ljudi. Neki krojač (žnidar) pa je z glavo majal, ker tega ni hotel verjeti. Zunaj cerkve ga gospod župnik praša, če tega res ne verjame. Krojač reče, da to ni mogoče. Zakaj bi ne bilo mogoče, reče župnik; „ali niste slišali brati, da je bilo na tistem kraju veliko trave. Taki osli, kakor ste vi, so pač travo jedli!“

* **Pozna jo!** A.: „Torej milostljiva, vi poznate mojo ženo?“ — B.: „Seveda, celo prav dobro.“ — A.: „Pa se vendar ne spominjam, da bi že bila vam predstavljena.“ — B.: „Seveda ne, toda jaz imam sedaj služkinjo, ki je prej služila dva meseca pri vas.“

* **Tolažljivo.** Kuharica: „Nikar se tako ne hudujte milostljiva, ako vas je nazval gospod soprog neumno gos, to pravi včasih celo meni.“

* **Neprimerno.** A.: „Slišal sem, da si poprosil za roko starejše bankirjeve hčerke; ti si torej tudi postal oboževalec zlatega teleta.“ — B.: „Tega ne . . . za teleta je namreč ona že veliko prestara.“

* **Razlaga.** Učitelj: „Tonček, kaj je to, materin jezik?“ Tonček: „Da oče ničesa ne smejo govoriti!“

ter brez straha oklenite se naših gospodarskih naprav! Vaši otroci vas bodo kot mučenike častili.

Zadruge! To je prava in rekel bi edina pot, katera more rešiti kmetški stan gospodarskega propada: „Jeden kmet sam, vaga en gram; — če sta dva, se že pozná; — če jih je več, so hujši kot meč; — vsi kmeti en kmet, pa vladajo svet!“ — Pride pa ta čas le tedaj, ako kmet moli, bere in dela. Gospodarsko neodvisen kmet pa bo kmalu spoznal, kakšne krivice se mu godijo v národnem oziru in v tem trenutku bo moral biti konec teh krivic; nemški pa bo znal kmet bolje, kot zna danes. Tega časa se naši nasprotniki bojé — od tod njih jeza, njih napor in njih zaničevanje vsega, kar je slovensko! Ne bo se jim posrečilo uničiti nas, ako jim sami ne damo orožja v roke, kar ga še imamo mi, in če jim iztrgamo ono iz rok, kar ga imajo po naše malomarnosti in národní lenobi!

Da znamo Slovenci na Koroškem „peti“, je našim nasprotnikom znano; pokažimo enkrat, da imamo tudi zmožnost in voljo, „strune na-peti!“ In napeti tako, da mora nekaj izdati povsod, kjer imajo do danes gluha ušesa za naše pravice. Da nas hočejo pri vsem zanikanju ponemčiti, je javna tajnost; da nas pa morejo ponemčiti, je od nas samih odvisno. Za naše ponemčevanje pa ni delal naš slavní Slomšek in ne naš dični Andrej in njegovi somišljeniki. Mi pa, ki smo vzgojeni da sami hodimo, ne bomo in ne smemo zlezti pred našimi nasprotniki pod klop; poguma imamo dovolj, da jim, če treba, pokažemo naše zobe, ki so sicer mladi, a osjtri saj: Vsaki bodi sam sebi najbližnji in ponemčevanja bo konec!

Franjo.

Dopisi.

Tinje. (Kako angel varuh obvaruje otroke.) Tameševo gostilno ob celovski cesti zdaj nekoliko popravljajo. Da bi popravili žlebič ob strehi, napravili so zidarji visoki „rušt“ do strehe. Dne 17. t. m. prigodilo se je pa, da sta se domača, okrog pet let stara otroka igrala z neko kroglo in sicer ravno pod zidarskim odrom. Naenkrat otrokoma krogla izleti izpod „rušta“ na prosto in oba otročeta se zaženeta za njo. Kmalu potem se zidarski oder, katerega so tesarji pri vlačanju lesovja na streho preveliko zrahljali, podere, in vsi štirje na odru se nahajajoči zidarji padejo iz strešne višave ob enem z odrom na tla ravno tja, kjer sta se malo poprej otroka igrala. Da bi se otroka ne bila malo poprej odstranila, ne ušla bi gotovi smrti. Ali ni to jasen dokaz, da je otroški angel varuh jima kroglo odvalil na prosto in ju obvaroval strašne smrti? Od zidarjev, ki so tako globoko padli, ostali so trije nepoškodovani, le četrti, Janez Korak, si je, ker se je hotel pred padcem pri oknu vjeti in si roko nabodel na železni okenški kegel, iztrgal na levi roki velik kos mesa, tako da nekaj časa ne bo mogel delati.

Globasnica. (Velikodušen dar.) Trije globaški rojaki, v srce užaljeni, ko so izvan domačije brali v zadnjem „Miru“, kako so se prej dobri in mirni globaški farani, zapeljani po podpihvalcih, deloma tako podivjali, darujejo vrli slovenski požarni brambi v Globasnici in Štebnu vsak po 20 K, t. j. vkup 60 K. — Dostavek: To je pač najlepši odgovor Plavčevi „novi socialni struji“, ki razširja „luč“ z lučanjem kamenja! Naj bi prelepi vzgled teh treh vzornih globaških rojakov posnemali še drugi rodoljubi!

Šmihel nad Pliberkom. (Naša mlekarica.) Naš kmet rad toži, da so slabi časi, da so stroški vedno večji, dohodki pa vedno manjši, in marsikateri je morda v skrbi za svojo in svojih bodočnost že sklepal roke in Vsemogočnega prosil pomoči, akoravno bi moral vedeti, da Bog ne bo delal čudežev, ako si sam more pomagati. „Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal,“ tako pravi pregovor. Vse to vé, a vendar ne stori ničesar v svojo lastno korist, ampak čaka, da bi mu pomagali drugi. Ker kmet sam res ne vé, kako začeti, bi bilo to še vsaj nekoliko umljivo; popolnoma neumljivo in neodpušljivo pa je žalostno, a resnično dejstvo, da naš kmet ravno tistim svojim prijateljem ne zaupa, ki mu s poukom, nasvetom in z dejanjem pokažejo, kaj je treba storiti, da bodo kmetški pridelki dobili ceno in se spravili v denar in tako povišali dohodke. Kdor opazuje nekoliko zadružno življenje, mora to žalostno resnico spoznati. — Požrtvovalni rodoljubi so ustanovili zadruhu v Sinčivasi, da bi kmete združila in tako vplivala na zvišanje žitnih cen, a vendar ne uživa pri kmetih onega zaupanja, katerega zasluži in katero bi bilo potrebno, da bi znatno mogla zvišati tržno ceno. Kjer so razmere za ustanovitev ugodne, so se ustanovile mlekarne, da bi kmet svoje pridelke spravil v denar, a povsod je v začetku, ko je najbolj potrebno delati z združenimi močmi, nastalo nezaupanje in nasprotstvo. Ko se je zadruga lepo razvila, potem so vsi pristopili, sevé, ako so bili vsprejeti. Tako po raznih krajih. Kako bo pri nas? Začetek je storjen; mlekarica je ustanovljena,

treba je le še potrdila od oblastev in zadruga more poslovati. A tudi nezaupanja in nasprotstva se ne manjka. Nezaupnost, katero kažejo nekateri proti mlekarici, je res dokaz, da manjka prave zavedenosti in spoznanja, kaj je kmetu v korist. Treba bo zavriniti to očitjanje nezavednosti s prav obilnim pristopom. Da bo mlekarica dobro uspevala in delovala v korist naših kmetov, to nam jamčijo možje odborniki, ki zaslužijo vse zaupanje. Odvisno je le od tega, da dosti zadržnikov pristopi. Ko se to zgodi, bode „Mir“ z veseljem poročal, da je rešena čast slovenskega Šmihela in okolice. Dal Bog, da ne bo treba dolgo na to čakati.

Pliberk. (Odgovor.) Že davno sem hotel odgovoriti na članek iz Pliberka, katerega so objavile „Freie Stimmen“ dne 21. avgusta pod naslovom: „Slovo duhovnika“, v katerem članku se omenja tudi moje osebe. Že dne 2. febr. t. l. me je napadel ta umazani listič; toda takrat sem si mislil: z gnojnico se nočem pečati, ker pošteni ljudje itak vsi vedó, koliko se morejo zanašati na resnicoljubnost dopisnikov omenjenega lističa. Za danes omenim gledé prvega dopisa (dne 2. febr.) le toliko, da se dotični dopis iz Šmihela nikakor ni vjemal z resnico. Da sem grajal nedostatke, katere nahajamo gledé verske sploh, zlasti pa še gledé národne izomike na Koroškem posebej, to mora storiti vsak poštenjak, posebej še vsak za svoje ljudstvo vneti duhovni pastir. In da sem, sklicevaje se na te rane v našem šolstvu, konečno opominjal, da naj zahtevamo versko-národne šole, to je vendar popolnoma dosledno (logično), kar pa dotičnemu dopisunčku ni šlo v glavo, češ, da govor ni bil „logičen“. Pač potreba zanj, da se gre logike (doslednosti) učiti nazaj, kjer se je izobraževal. Da sem pri tej priliki dobre šole in dobre učitelje le hvalil a ne grajal, ampak grajal le to, kar je slabo (mislim, da tako dela tudi dopisnik, če še ni zamenjal pojmov: dobro in slabo), o tem se lahko prepriča vsak iz spisa, ki še sedaj leži pri meni vsakemu na razpolago. To — četudi že pozno — omenim le radi tega, ker so se o mojem govoru v Šmihelu tudi po Pliberku raznašale razne laži. — Kar se tiče drugega članka v omenjeni klepetulji z dne 21. avgusta, glasijo se besede, katere zadevajo tudi mene, tako-le: „Če bi slovenski kaplan g. Dobrovč, ki je že dalj časa pri nas, Šmihelčane pustil — biti Šmihelčane, in se z naslednikom g. Pietschnigg-a ukvarjal le z dušnim pastirstvom, bi jima bili Nemci in Slovenci hvaležni.“ Torej kaj se mi tukaj očita? Nič drugega, kakor da sem Slovenec; zakaj Šmihelčani slovijo kot odločni Slovenci, in ravno Šmihelčanom se mene primerja. Sedaj pa, g. dopisnik, vedite, da tistega poštenega in zdravega duha, ki ga gojijo Šmihelčani, sem bil že z mladih nog, ko sem bil še na Štajerskem, kjer se hvala Bogu, še ne vzgajajo s tako silo národne izdajice, kakor na Koroškem, in se mi ga torej ni bilo treba učiti še le od Šmihelčanov. Nadalje pa mi odgovorite, g. dopisunček, na sledeče vprašanje: Kaj pa jaz morem za to, če sem rojen Slovenec? Če me je pa Bog ustvaril Slovenca, potem tudi hoče, da živim kot Slovenec; kar je pa božja volja, se gotovo mora izpolnjevati. kaj ne, g. dopisnik? To boste tudi Vi dobro vedeli, ker se sklicujete na lep vzgled Kristusov! Toda morebiti pa tudi pri Vas Kristus ni več pravi Bog? Torej: kar sem bil od zibel, to hočem po božji volji in z božjo pomočjo ostati do groba: veren Slovenec, in ne tako, kakor jih dela velika množica zlasti na Koroškem, katere je zibala mati Slovenka (ali kaka druga Slovanka), kedar so pa odrastli, ji pa pokažejo rogove. Kaj pa, g. dopisnik, če bi se morebiti tudi Vi takim prištevali? Ali imenujete take „junake“ značajne? — Ker se sklicujete na našega Zveličarja, se li ne pravi to volji božji naravnost nasprotovati, in ker se kaže tako vnetega za vero, potem tudi gotovo veste, kaj pomeni to: volji božji nasprotovati. Vaše „pobožne“ želje so tudi, da bi se duhovniki ne vtilkali v politiko. Ta pa je res lepa; torej na prižnico hočete Vi in učiti resnice tiste, ki sami so poklicani za ta velevzvišeni posel. Tu ste jo pa „pogruntali“. Tedaj lajki (neduhovniki) nam bodo predpisovali, kako naj učimo svojo, nam od „lepega vzgleda“ Kristusa izročeno čredo? Duhovnikom veljajo besede Kristusove (mislim, da so Vam znane): „Pasi mojo čredo“ in nobenemu drugemu. Če ste res tako vneti za vero, potem Vam gotovo tudi ni neznano, da moramo duhovniki strogo poslušati glas svojih predstojnikov; in tako bote gotovo tudi vedeli, da nam sv. Oče in škofje v svojih okrožnicah in pastirskih listih strogo zapovedujejo, da moramo braniti sv. cerkev in nje ude in slednjim razodevati razne zmote in napade zoper sv. kat. cerkev, tedaj jih opozarjati tudi na nevarni današnji politični tok, ki je naperjen po svoji večini zoper katoliško cerkev. Kaj pa sledi iz tega za skrbne duhovnike? Saj poznate logiko! Kedar bo politika pustila cerkev in duhovnike v miru, takrat se tudi mi za politiko ne bomo več brigali. Do tistega časa pa naj Vam in drugim, ki so Vašega mnenja,

doni na ušesa poučljiv slovenski pregovor: „Le črevlje sodi naj kopitar!“ Tako mislimo vsi duhovniki; takih misli so tudi drugi pametni z vsemi poštenimi Pliberčani vred! Ostanite Vi, g. dopisnik, in drugi taki, pri svojem poklicu (s svojim naukom, ki ste mi ga hoteli dati, ste se blamirali), duhovnikom pa prepustite prižnico! — Toliko v svojo obrambo. Ob enem pa izjavljam, da me iz mojega stališča enako pisarenje v „Fr. Stimmen“ in drugih takih časnikih nikakor ne more vznemirjati, saj dober katoličan in Slovenec od takih časnikov ne more in ne sme pričakovati nobene pohvale.

Jožef Dobrovč, kaplan.

Prevalje. (Sadovi nove šole.) Da so otroci zmirom bolj nepazljivi in zmirom bolj nepokorni v šoli, to bo morda tudi po drugih šolah na Koroškem tako; a, da bi se otroci tako malo, dà, skoro čisto nič ne brigali za dobre opomine učiteljev in katehetov, tega pa mislim ne bomo zlahka našli še kje drugje. Če le niso stariši tudi precej krivi! Le pogledmo malo: kaj je z nedeljsko mašo in krščanskim naukom? Vsaki dan v šolo, v nedeljo pa doma! To je prevaljska navada. Ali ni šibe za tramom? Zategadelj pa taki sadovi: fantalini so že tobakarji, šolarji že poznajo — in le preveč — žganje. Večkrat imajo opraviti orožniki z otroci zaradi — tatvine; štirikrat (!) sodnija za oskrumbe, nečistosti! — In kaj se še na „skrivnem“ godi! In nimamo upanja, da bi se šolske razmere zboljšale, dokler imamo brezverske šolske postave, sedanje učitelje in — nemške šole, nemške katekizme. Te dni smo pa brali neki višji uradni odlok, v katerem se trdi, da katehetov v ljudskih šolah ne ovirajo posebne težkoče pri izvrševanju svojega svetega poklica! Je li res tako?!

Hodiše. (Konec pijanca.) Dne 21. sept. našli so v Ribnici v Walcherjevem kamenolomu mrtvega 66letnega delavca Jos. Hamersala. Stanoval je v bajti, katero si je bil za silo sam postavil iz desk. H. je bil znan pijanec; dne 21. t. m. je obolel. Prinesli so mu še južino v bajto, tri ure pozneje pa so ga našli mrtvega. Zadel ga je kap. Bil je doma iz Kotmarevasi. Žalostne posledice nezmernega žganjepitja!

Št. Jakob v Rožu. (Podružničen shod.) Vesel in veličasten je bil za Št. Jakob dan 22. september. Obhajali smo pravi národní praznik, ker se je blagoslovil naš „Národní dom“. Vršil se je tudi občni zbor posojilnice in naša rožeška podružnica sv. Cirila in Metoda je napravila svoje zborovanje. O tem mi je č. bralcem „Mira“ nekaj poročati. Letos že drugikrat nastopa podružnica v svojem delovanju, da bi dosegla svoj namen. Prvi njen shod in občni zbor se je jako dobro obnesel in obudil tako veselje, da se je izražala želja, kmalu enako poučljivo in zabavno zborovanje napraviti. Odbor je tej želji rad vstregel in z združenimi močmi obhajal se je zares lep národní praznik. Po dokončanem občnem zboru posojilnice je podružničen načelnik g. Paul otvoril zborovanje, pozivljajoč nas, naj se združimo in zavedamo svoje národnosti. Slavnostni govor je imel č. g. Ražun na podlagi Gregorčičeve pesmi: „Na potučeni zemlji“. Z navdušenimi besedami je govornik razlagal, kako zatirajo slovenski národ, kako je treba, da se vzdramimo, da ne puščamo svoje zemlje tujcu. Ljubimo svojo domovino, ljubimo svoj mili jezik, a moramo ga prej znati, zato je nam treba slovenskih šol. Besede so prišle iz srca, upamo da so šle tudi k srcu! — Nato je Vidmanova Micika prav dobro predavala pesem „Na potučeni zemlji“. — Kot drugi govornik je nastopil g. Trobec iz Beljaka, ki nas je z iskrenimi besedami navduševal za geslo „Svoji k svojim“. Ko smo se tudi v denarnem oziru spomnili družbe sv. Cirila in Metoda, se je zborovanje zaključilo z „Živio“-klici presvitlemu cesarju. — Dvorana je bila natlačeno polna; domačinov je bilo seve največ, a došli so nam tudi dragi gostje iz Beljaka, katerim bodi za obisk lepa hvala. Prišli so tudi Rožečani in Podgorjanci. Prvemu poučljivemu delu zborovanja sledil je zabavni del, in kar v začetku moram reči, da se malokje po slovenskem Korotanu priredi kaj takega, kakor je bilo pri nas. Zabavo so otvorili domači slovenski goslarji s koračnico „Naprej zastava slave“. Potem se je predstavljala igra „Zamujeni vlak“. Bilo bi predolgo, ko bi imel o vsakem igralcu poročati, kako je igral. Šele drugokrat (nekateri prvokrat) so nastopili sami domačini na „deskah, ki pomenijo svet“, a pokazali so svojo spretnost, pokazali so, da so dobro razumeli vsak svojo nalogo in zato so tudi želi obilno hvale in napravili poslušalcem mnogo veselja; posebno izvrstni so bili „mojster Peter“ in „sluga Martin“ ter „župan“. Vsem gre pa zaslužena hvala; le tako naprej! — K veselici so mnogo pripomogli že omenjeni goslarji pod vodstvom mladega gospoda Terločnikovega Franceta. Gospod je učenec konservatorija na Dunaju, in je tukaj doma na počitnicah; v kratkem času je zbral nekoliko mladeničev in jih je tako poučil v igri na gosle, da ž njimi more na vsak oder. Lepo je gledati in še bolje

poslušati, kako mladi gospod vlada svoje „instrumente“. Posebno očarani smo bili, ko nam je zavisiral „solo“ na klarinet. Tem potom se mu odbor in vsi poslušalci iskreno zahvaljujemo za njegovo prijaznost, s katero je povzdignil naš shod. Upamo, da se ob prihodnjih počitnicah zopet snidemo ter mu kličemo na daljni Dunaj krepak „Živio!“ Z goslarji so nas razveseljevali tudi še naši pevci z lepim petjem, posebno pa dva beljaška gospoda, ki sta nam prav po ribniško o „sühi robi“ zapela. Vsem sodelovalcem iskrena hvala! Med sviranjem, petjem in lepimi napitnicami nam je hitro, le prehitro minil čas. Želimo torej: kmalu zopet na svidenje!

Št. Jakob v Rožu. (V znamenju „kravjaka.“) Res olikana (???) družba so naši Nemčurji! — Drugod kažejo Nemčurji svojo oliko s kamenjem in s kolmi, pri nas so jo pri zadnjem zborovanju podružnice sv. Cirila in Metoda pokazali s — kravjakom, s katerim so pomazali napis in steno na posojilnični hiši! Kako že imenujemo ono žival, ki s svojim rilcem najraje rije v blatu in gnoju? Sicer pa le tako naprej, ker to je najboljša agitacija za nas Slovence! Tembolj ko bode te svinjarili, tembolj se bodejo od vas s studom obračali vsi oni, katere je še sram take s... družbe!

Rožek. (Sejem.) Na dan sv. Mihela ali dan prej je v Rožku semenj, a to samo po kalendarju, v istini ga ni. Samo roka z mečem naznanja nekdanjo pravico in slavo. Na celem semnju je bila samo — ena kravica in še te ni nihče kupoval. Drugih prodajalcev ni bilo, kupcev pa tudi ne. Merodajni krogi se malo zanimajo zato, da bi semenj povzdignili, in ga tudi več ne bode. V tem oziru kakor tudi še v marsikaterem drugem Rožek spi.

Udmat. (Še nekaj odgovora beljaški Urši.) Kakor že znano, se je zaletela v mojo osebo ona stara klepetulja beljaška, ki bi me najraje živga požrla. Najpoprej omenja nekega „Ivana“, od katerega pride na mojo osebo, ker sem se nekolikokrat „Ivan“ podpisal, kar je se vé — smrtni greh! Gosp. dopisnik! To je v Vaših mislih vender ostudno ime, še bolj sovražena pa je oseba, katera Vam zmirom malo štrene mede. No, nad tem se ne hudajte, saj bo zdaj tako občina ločena, potem se me ja iznebite, ker postane občina po Vašem prerokovanju „fortšritlih“. Vašega gospodarstva se pa res že veselimo! Za gotovo ne bomo imeli nobenih občinskih doklad, saj že zdaj govorite, kako boste gospodarili, da se kmetu stroški prihranijo. Živinske listke boste prodajali prav drago itd.; prav imate, saj jih kmeti itak ne potrebujejo, ker gonijo živino na sejem samo uradniki in učitelji. O ubogi kmet, ali se ti še ne odprejo oči? Ali ni vse eno, ali vzameš iz desnega žepa ali iz levega, ker sta oba tvoja, ter že plešeš po strunah kakega škodoželjnega, malo študiraneža možiceljnega, kateri pozna prvo zapoved in dela vse iz krščanske ljubezni do bližnjega, da le kmetu more stroškov napravljati. Ako hoče kak slovenski mož kaj podariti, se celo ne vzame, in zraven že tirja, da se kmetu denar iz žepa izvleče. Skrb za kmeta zunaj šole mu je deveta briga, mogoče upa priti h kakemu postranskemu zaslužku on sam. Kar pa omenjate zarad čebel, Vas pa gotovo jezi le to, ker Vaših morda prodati ne morete, dasiravno so Vaše čebele — nemškega pokolenja in po „nemško“ rojijo. Da pa z zlatega časa ne potratite z iskanjem mojega imena, naznanite katerega čebelarskega lista naročnik da ste, potem pa v istega „natemfam“ moje ime po nemško in slovensko-latinsko, Ivana pa že napravim iz ljubezni do bližnjega prav z velikimi črkami, da pri branju očij ne pokvarite in si nepotrebne stroške, kupiti očala, prihranite. Zarad „derben Knittel“ pa omenim, da bi Vi bolje ukrenili, ko bi Vašim pristašem svetovali, da ga pokažejo iz ljubezni do bližnjega včasih svojim otrokom. Potem pa bi se morda ne bilo treba pustiti svojim otrokom pretepati! — Nad tem se pa čisto nič ne hudujem, da bi me tudi cel svet obrekoval, da sem z otroci prestrog; boljši rabiti „derben Knittel“ ob pravem času, kot da hči že v grobu ležeče stariše preklinja!

Sv. Višarje. (Odhod veleč. očeta Veselkota Kováč-a.) V zadnjem „Miru“ sem nekaj malega sporočil o letošnjem obisku tukajšnje božje poti. Dolžnost me veže, da na kratko omenim tudi odhoda čast. frančiškana, o. Veselkota Kováč-a. Kakor lansko leto, deloval je tudi letos na sv. Višarjah, in sicer od začetka pa do velike Gospojnice; ob tem času je prišel na njegovo mesto č. o. Dioniz Spitzer, vrl koroški Slovenec. Č. o. Veselko odšel je od tu, a se ni povrnil v Beljak, kjer je bolj ali manj deloval med koroškimi Slovenci, in kjer bi ga tako živo potrebovali; ampak bil je prestavljen na Štajersko v že nemški „Marija Lankovic“. Č. o. Veselko je v vsakem oziru izvrstna moč, tako kot pridigar, spovednik, pevec-basist in pisatelj. Veliko prijateljev in znancev si je zavaljo tega pridobil in gotovo si ga bodo vsi ohranili v prijateljskem spominu. Pa tudi on naj ne pozabi na svoj slovenski

národ in posebno na od vseh stranij teptane koroške Slovence, in ako mu morebiti ne bode več mogoče priti nazaj, ako ga dolžnost ali višji poklic zanese v najbolj oddaljene kraje, kjer naravnost ne bode mogel delati za ubogi slovenski národ, tako naj vsaj moli za njega ter dela zanj z dobrim svojim peresom! Bog ga živi!

Žabnice. (Premovanje ovac.) Dne 15. septembra je bilo blizu železniške postaje v Ukvah premovanje ovac. Prignalo se jih je 191, razdelilo se je 38 daril. Po razdelitvi je spregovoril nekaj besedij gosp. V. Šumi, ki je zastopal kmetijsko družbo, ki je dala za ta važni namen samo 200 K. Prva darila za ovne so dobili: Janez in Martin Ojčinger iz Žabnic, Jak. Ehrlich in Gr. Kanduč iz Ukev. Prva darila za ovce so dobili: Gr. Kanduč in Jak. Ehrlich iz Ukev in Št. Elsbacher iz Žabnic.

Jarenina na Štajerskem. (Ciril-Metodova mladeniška slavnost.) Ljubi koroški slovenski mladeniči! Od tod še menda niste čitali dopisa v Vašem vrlem „Miru“. V nedeljo dne 15. sept. smo tukaj v Jarenini obhajali obmejni slovenski mladeniči Ciril-Metodova mladeniško slavnost, ki je bila tako veličastna, da naj tudi „Mir“ kaj poroča o njej svojim bralcem. Že smo mislili, da ne bo nič, ker je ravno popoldne začelo silno deževati, pa nebo se nas je usmilo, deževje je prenehalo, tako da se je slavnost lahko vršila na lepem prostoru pri cerkvi na naše posebno veselje. Petje nam je oskrbel jareninski moški zbor, vmes so igrali kaj lepo mariborski tamburaši, mladenič K. Šabeder je govoril pozdrav, Fr. Sekol je deklamoval pesmi „Naš čolnec otumimo“ in „Pesem slov. mladeničev“, slavnostni govor pa je imel znani govornik, benediški kaplan gosp. Fr. Muršič, ki nas je vzpodbujal k ljubezni do vere, do národa in domovine. Mladeniči smo krasni govor viharno odobravali. Kot govornik je nastopil tudi šentiljski mladenič, Fr. Žebot, ki je tudi prav iskreno govoril vsem mladeničem, kako bi se naj združeni potegovali za pravice našega národa ob meji. Slavnost se je sklenila s cesarsko pesmijo. Ko je nastala tema, pa so mladeniči mladeniške zveze jareninskega bralnega društva predstavljali lepo petdejanjsko svetopisemsko igro „Egiptovski Jožef“. Igrali so izborno. Krasna je bila njih oprava, naravno njihovo kretanje, živahna in primerna njih beseda. Vseh sodba je bila ta: Igrali so tako, da kot začelniki ne bi mogli bolje! Lahko si mislite, kako je bil vsak vesel tega krasnega izida naše mladeniške slavnosti. In bilo nas je veliko mladeničev od vseh stranij: ljudstva sploh je bilo čez 400; pozdravili so nas somišljeniki z mnogih krajev. Zares, kaj takega še nismo imeli obmejni mladeniči. Mi živimo ob meji slovenski, mladeniči jareninski, šentiljski. Sovražnik hudo pritiska, pa se ga ne ustrašimo: „Saj neustrašna mi smo četa, — Slehern nas je cel junak, — Kamor klic nas bojni kliče, — Ni zaman noben korak.“ — Ljubi bratje na Koroškem! Vzdrinite se tudi vi! Na nas mladih stoji svet. Vzdramimo se mladeniči! Mislim, da vas je tudi na Koroškem mnogo navdušenih, za vero in dom gorečih mladeničev. Pokažite se, podajmo si rok, da bomo združeni odbijali napade na naš národ, da ga bomo zjedinjili branili in se potegovali za boljšo bodočnost mile Slovenije! Naj se skaže resnica pesnikovih besed:

„In če se za sveta prava
Rodna vname ljuti boj,
Mi mladeniči pohitimo
Na bojišče vsi takoj.“

Jareninski mladenič.

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. Č. g. Jan. Harter, župnik v Arijah, postane župnik na Zgornji Beli. — Razpisana je do 2. nov. župnija Zgornji Mühlbach; sedaj jo oskrbuje duhovščina v Št. Vidu. — Č. g. V. Čeh, župnik v Št. Štefanu ob Velikovcu, je postal župnik na Radišah!

Osebné novice. Vodja celovške pošte g. Th. Hofman je stopil v stalni pokoj. — Prestavljena je učiteljica M. Lechleitner iz Malte v Borovlje. V stalni pokoj je stopil nadučitelj g. Jan. Šumi v Blačah. — V pokoj je stopil okrajni tajnik g. Oton Turnovsky v Beljaku. — V Medgorjah je dne 27. sept. umrl vrl národnjak g. Matija Drobivnik p. d. Muel. Svetila mu večna luč!

Iz uradnega lista. Pri političnih uradih je razpisano mesto okrajnega tajnika do 22. okt. — V šmohorskem okraju je razpisano mesto cestarja do 1. nov. — Meseca oktobra se bo oddajal užiteninski davek na meso, vino in mošt v zakup. — Pri gozdarskem ravnanstvu v Gorici je razpisano dve gozdarski mest do 1. nov.

Dunajski „Vaterland“ o našem Progarju. Naš umetnik Al. Progar nam dá zopet prilžnost, da ga častno pohvalimo. Izsekal je, kakor znano, dve novi podobi, kateri bomo videli pozneje na sv. Višarjih, in sicer na stranskih altarijih.

Gotovo je hvalevredno, da dobi toliko obiskana višarska cerkev zopet enkrat lep umetni in novodobni kinč. Naročil je podobi za lepo umetnost goreči dekan, č. g. Šim. Incko. Sv. Jožef je upodobljen na čisto nov način, jako lep je. V sveti Ani pa hitro poznamo skrbno ljubečo mater. Namesto navadnega svita okoli glave držijo nad glavami ljubki angelčki svetle krone. Cela sestava — nadaljuje „Vaterland“ — in skrbna izpeljava pričata o globokem umetniškem čutu in ob enem tudi o velikem veselju do umetniškega dela; njegovi volji se mora trdi mramor vdati, in on zna kamenu podati življenje in besede. On je že veliko lepih altarjev postavil iz kamena in iz lesa, veliko starih pa umetniško ponovil. Mnogoštevilne cerkve in cerkvice se morajo njegovemu umetniškemu čutu in pridnosti zahvaliti, da imajo lepe, v vsakem oziru dovršene altarje, podobe, lece itd. Naj dobi njegova živahna delavnost, njegova čeravno mlada, a vendar umetniško izolikana moč še mnogo lepega in večjega dela! — Tako lepo govori tuji list o našem umetniku. Mi ga tudi dobro poznamo, a zakaj se tolikokrat kličejo tuji v naše cerkve?!

Poroke. V Ljubljani se je dne 24. sept. poročil odvetnik gosp. dr. Janko Brejc z gospodično Marico Vencajzevo. Bilo srečno! — Dne 1. okt. se je poročil g. dr. Viktor Kac, zdravnik iz Sv. Martina pri Slovenjem Gradcu, z gospodično Anko Bernardi iz Spodnjega Dravograda. Čestitamo!

Droblj. Cesar je podaril vojaškemu društvu v Št. Pavlu 200 K za napravo društvene zastave. — Pod Mostičem so našli v Krki utopljenega J. Gučmeierja, ki je bil na binkoštni torkel šel v Krko. — Blizu Št. Vida se je sam ustrelil delavec Grünwalder. Vzel je dinamično patrono v usta ter jo zažgal. V cerkvi ga niso videli nikoli. — Ministerstvo zopet svari pred izseljevanjem v Brazilijo, kjer čaka izseljence le trpljenje. — Dva otroka sta zgorela v Sirnici neki delavki, ko jih je zavaljo dela na polju pustila sama doma. — Za sprejem v celovško kmetijsko družbo je prosilo letos 56 fantov; sprejeti so jih mogli le 25. — Celovška mlekarica na prične dne 1. novembra delovati. — Železnico iz Sinčevasi v Železno Kaplo so začeli zidati in sicer med Dobrolovsko in Miklavcem. — Šola v Kotljah je razširjena v dvo-razrednico.

Križem sveta.

Spomenik Odrašenika na gori Matajur pri Gorški meji. Na tej 1643 metrov visoki gori se je vršila dne 10. sept. t. l. izvanredna slavnost. Posvetili so tam spomenik Odrašeniku. Nad 100 duhovnov se je slavnosti udeležilo — med njimi bil je čez 80 let stari, na čelu jim nadškof videmski ekselencia g. Zamburini. Nad 5000 vernikov je sledilo lepemu vzgledu dušnih pastirjev — skoro sami Slovenci. Lepo je bilo videti, kako so skoro celo noč prihajale procesije: iz globoke doline so se vile proti vrhu razsvetljene od svita svetilnic. Nadškofa so pozdravili z gromovitimi: „Živijo!“ — Tudi birmal je nadškof na tem visokem kraju.

Lov v tujem okraju se slabo izplača. Iz Lembana na Saksonskem se naznanja, da je v občini Penzing 2000 ljudij naznanilo svoj izstop iz protestantske cerkve. Ko gospodje pastori iz „rajha“ hodijo k nam na Koroško na lov, da vjamemo nekoliko izgubljenih duš, razškrpi se jim doma lastna čreda vernikov.

To in ono. Židovsko vseučilišče hočejo ustanoviti v Novem Yorku. Da bi se le tja preselili vsi židovi! Židov je na svetu 8,679.000; največ jih ima Rusija, namreč nad 2 milijona; za njo pride Avstrija z 1,869.000. — Nove volitve imajo letos za ogrski državni zbor. Vlada je sicer izjavila, da morajo biti „čiste“, a vladajoča stranka dela že z vsem pritiskom. — Nizozemska kraljica Viljemina je pri otvoritvi drž. zbora poudarjala, da mora krščanstvo biti podlaga ljudskemu življenju in da se mora v verskem oziru bolj uplivati tudi na vojaštvo. Lepe besede! — Minuli teden se je nad 800 nemških vojakov vračalo iz Kine preko Trsta in Dunaja domov. Sprejemali in slavili so jih kot bogve kakšne zmagovalce in kakor da bi bila Avstrija res že — čisto podvržena Nemčiji. — Angleži so imeli v južni Afriki zopet občutljive izgube. — V Neapolu se je pojavila kuga. — V Indiji so strašne povodnji. Pravijo, da je nad 10 milijonov ljudij brez strehe. — V občini Malaov v Galiciji je pogorelo 300 hiš. — Morilca Mac Kinleya so obsodili na smrt. Usmrtili ga bodo z elektriko.

Naša gospodarska organizacija.

XXIX. redni letni občni zbor Št. Jakobske posojilnice v Rožu. Predno je načelnik otvoril zborovanje, je naznanil, da se je posojilnica vsled sklepa izvanrednega občnega zbora dne 3. apr. t. l. izpremenila v zadrujo, da je ob enem tudi izpremenila svoja pravila v smislu zadružne postave in da se vsled tega današnji zbor vrši na podlagi

novih pravil. Tajnik omenja v svojem poročilu glavne točke izpremenjenih pravil: 1. Odslej smejo pri posojilnici vlagati denar tudi neudje, tako da vlagatelj odsej ni več treba plačevati vstopnine; 2. dosledno imajo tudi poročila za posojilnico le udje, ne pa tudi vlagatelji; 3. v načelstvo morejo biti izvoljeni samo taki udje, ki imajo glavni delež; 4. občni zbor je sklepčen, če je vsaj 50 deležev zastopanih; 5. sedanja matica se razdeli tako, da polovica pripade splošni rezervi, polovica pa posebni rezervi za izgube. 6. Zadrugi, ki imajo v posojilnici naložen denar in niso posojilnici ničesar dolžni, ohranijo svoje dozdane vložitve z njihovimi dolžnostmi in pravicami.

Blagajnik omenja, da je letni račun tudi letos sestavil revizor slov. posojilnic v Celju, gosp. Fr. Jošt, pojasni nekatere številke v računu ter odločno zavrne sumničenje onih Slovencev-nemčurjev, ki so načelniku in tajniku očitali, da zapravljata matico. Matica je ostala in ostane v svoji celoti in občni zbor jej od res velikega letošnjega čistega dobička lahko doda celih 2000 kron, če hoče. Promet je primeroma lansnemu res manjši — uzrok temu drugačno uradovanje, vsled katerega se podaljšane menice ne zapisujejo več niti v prejeme, niti v stroške, kakor so se zapisovale poprej, in pa vsaj nekoliko tudi nesramno hujskanje proti posojilnici od strani naših ponemčurjenih Slovencev.

Nato prebere pregledovalec računov, č. g. župnik Hüttner, letni račun, ki kaže 197.507 kron 63 vin. prometa in 3150 kron 58 vin. čistega dobička. Po nasvetu g. poročevalca voli občni zbor za dobre namene: 1. Št. Jakobske požarne bramb 200 K. 2. Za popraviljanje št.-Jakobske župne cerkve 200 K. 3. Za št.-Jakobsko šolo 150 K. 4. Za podgorsko šolo 100 K. 5. Za popraviljanje tabernakelja v Rožeški cerkvi 50 K. 6. Družbi sv. Cirila in Metoda 100 K. 7. Društvu „Naša straža“ 50 K. 8. Za božičnico v velikovski šoli 50 K. 9. Podpora dvema dekletoma, ki gresta v internat v velikovski šoli 160 K.*) Vkup 1060 K. Predsednik predlaga še, naj občni zbor št.-Jakobske mlekarne, ki je v posojilnični hiši, tudi za minulo leto opusti najemnino, kateremu predlogu so vsi zborovalci pritrdili. — Ker posebnih nasvetov ni bilo, je predsednik ob 1/25. uri zaključil zborovanje.

*) Slava! Ta dar je gotovo zelo umesten in naj bi izgled št.-Jakobske posojilnice posnemale še druge!

Uredništvo.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 26. septembra 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	—	—	—	—	— konj
rž	9	21	11	50	— pitani vol
ječmen . . .	7	70	9	62	10 vprežnih volov
oves	4	87	6	08	— juncev
ajda	—	—	—	—	55 krav
turšica . . .	—	—	—	—	2 telci
pšeno	14	40	18	—	— pitanih svinj
proso	—	—	—	—	— prascev
krompir . . .	1	70	2	76	
fižol, rudeč .	17	—	18	—	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 270 K do — K, krave po 160 K do 250 K.

Sladko seno je meterski cent po 5 K 40 v do 6 K 40 v, kislo seno po 4 K 40 v do 5 K 20 v, slama po 3 K 20 v do 4 K 20 v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dné 25. septembra. Prignali so: 102 vola, 56 krav, 5 telci, 1 tele, 4 ovce, 1 kozo. Prometa skoro ni bilo nobenega.

Sejmovi meseca oktobra. Dnó 4. Ukve; 5. Trbiž, 7. Št. Vid, Grebinj, Malošče, Cajna; 12. Brdo; 14. Dobrlavas; 18. Guštanj; 21. Celovec, Črna; 28. Železna Kapla, Šmohor.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico napravi na rožnovensko nedeljo dné 6. vinotoka 1901, ob 3. uri popoldne, svoj letni občni zbor v gostilni pri Mežnarju v Št. Štefanu pri Velikovcu po temle vsporedi: 1. Pozdrav načelnika. 2. Govor o verski in narodni šoli, govorita gg. vikar Val. Podgorec in kanonik Val. Weiss. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajni govori in nasveti. — Po zborovanju prosta zabava, pri kateri bodo sodelovali pevci iz Grebinjskega Klostra. K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke

odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico priredi na rožnovensko nedeljo dné 6. oktobra ob 4. uri popoldne pri Majarju v Škocijanu svoj letni občni zbor in veselico. Na dnevnem redu je volitev novega odbora, pobiranje letnih doneskov, slavnostni govor in prosta zabava, pri kateri sodelujejo iz prijaznosti pevci društva „Korotan“ iz Šmihela nad Pliberkom. K obilni udeležbi vabi prijazno

odbor.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Prošnja.

Ponovljeno prosimo vse tiste častite gospe poverjenike in ude družbe sv. Mohorja, ki prejema letne družbene knjige v tiskarni, da pošljejo **nemudoma** po nje, ker nam zastavljajo za delo prepotrebni prostor in je skrajni čas, da je spravimo s pota. Čas za prejemanje knjig je vsak dan, izvemši nedelje in praznike, od 8. do 12. ure predpoludne in od 2. do 6. ure popoldne.

Vodstvo tiskarne.

Loterijske številke od 31. avgusta 1901.

Gradec	23	21	54	45	27
Dunaj	6	57	62	77	55

NAZNANILA.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar izšla v drugem popravljenem in pomnoženem natisu:

Cecilija.

Cerkvena pesmarica.
I. del.

Uredil Anton Foerster.

Velja: za ude broširan iztis 1 krono, v prt vezan 1 krono 80 vin.; za neude in po knjigarnah broširan iztis 1 krono 40 vin., v prt vezan 2 kroni 20 vin. Poštne je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev. Denar naj se blagovoljno pošlje po poštni nakaznici takoj z naročilom vred.

Ker se začne zdaj pitanje svinj in goved, vnovič opozarjam kmete na moje izvrstne

domače mline

brez kamnov in brez valjarjev ki prihranijo 60% moči in časa od 72 gld. naprej, kakor tudi najnovejše **slamorenice, mlatilnice, gepeljne** itd. prodajam po najnižji ceni. **Josip Božič**, kmet v Vancivasi. Pošta Grafenstein. Koroško.

Mizarskega učenca

sprejme takoj **Luka Zufer**, mizarski mojster v Celovcu, Vetrinjske ulice hiš. št. 8.

Za naročevanje cerkvenih čipk pripoznana je najboljša tvrdka **Teodor Günther** v Bohdalu (Gottesgab) na Češkem.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

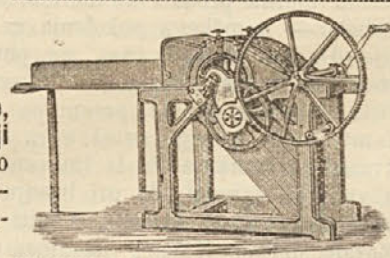
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

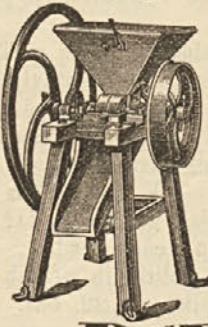
kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamorenice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Najnovejši stroji za prirejanje krme

za zimsko krmljenje po hlevih.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emailiranimi in neemailiranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „**AGRIKOLA**“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie iz deluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

P. H. MAYFARTH in sođr.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.